

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Тақдим этилаётган, шунингдек сўнги пайтда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан norma.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

ИНГЛИЗ ТИЛИ ДАРСЛИКЛАРИГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР

Президентнинг 17.05.2013 йилдаги ПҚ-1967-сон қарори билан давлат раҳбарининг баъзи қарорларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

«Умумтаълим мактаблари ўқувчиларини дарсликлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорда (31.05.2006 йилдаги ПҚ-362-сон) давлат органларининг дарсликлар билан таъминлаш ваколатларига тузатиш киритилди. Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат кўмитасига умумий мактаблари учун дарсликлар ҳамда ўқув-методик қўлланмаларни нашр қилиш ва қайта нашр қилиш бўйича танлов (тендер) савдоларини ўтказишда рақобат тўғрисидаги қонун талабларига риоя этилиши устидан назоратни кучайтириш; Молия вазирлигига Ҳукумат қарорлари билан тартибга солиш назарда тутилган айрим йқв адабиётларини, етказиб бериш бўйича хизматлар ҳақининг нархи сунъий равишда оширилишига йўл қўймаслик устидан қаттиқ назорат ўрнатиш, шунингдек ўқув адабиётларининг нархлари динамикаси мониторингини юритиш вазифаси топширилди.

«Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузурида Республика мақсадли китоб жамғармасини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорда (1.06.2006 йилдаги ПҚ-363-сон) Жамғарма вазифалари рўйхати ўқувчилар ҳамда ўқитувчиларни бепул таъминлаш учун чет тиллари бўйича дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни сотиб олиш ҳамда етказиб бериш харажатларини молиялаш билан тўлдирилди.

КЎРГАЗМАДАН ДАЛАГА

28–31 май кунлари пойтахтдаги Ўзэкспомарказда агросаноатни модернизациялашга йўналтирилган иккита халқаро ихтисослаштирилган кўргазма: «Uzbekistan Agrominitech Expo-2013» ва «Uzbekistan Agrotechmash Expo-2013» бўлиб ўтди.

Жаҳон банкининг иқлим ўзгариши ва бунинг минтақа қишлоқ хўжалигига ноҳуш таъсир кўрсатиши эҳтимоли тўғрисидаги прогнозлари республикамизнинг агросаноатни технологик қайта қуроллантириш борасида саъй-ҳаракат қилишига асос бўлмоқда. Агросаноат комплекси учун мини-технологиялар ва ихчам асбоб-ускуналарнинг «Uzbekistan Agrominitech Expo-2013» VIII Халқаро ихтисослаштирилган кўргазма-савдоси ҳамда қишлоқ хўжалиги техникаси, машиналари ва асбоб-ускуналарининг «Uzbekistan Agrotechmash Expo-2013» II Халқаро ихтисослаштирилган кўргазмаси кўллаб имтиёз ва энгилликлар берилишини¹ назарда тутувчи синалган чизма бўйича ўтказилади.

● «Ўзэкспомарказ» Миллий кўргазмалар компанияси» ОАЖнинг кўргазма майдонлари кўргазма иштирокчиларига бепул берилади;

● «Uzbekistan Agrominitech Expo-2013» кўргазмасида иштирок этиш доирасида, шунингдек кўргазма-савдо давомида тузилган контрактларни бажариш юзасидан қишлоқ хўжалиги учун мини-технологиялар ва ихчам асбоб-ускуналарни четдан келтирувчи ташкилотлар² республикага 2 йилгача бўлган муддатга мини-технологиялар ва ихчам ускуналар намуналарини кейинчалик уларни тузилган импорт ёки лизинг шартномалари асосида агрофирмалар ва фермер хўжалиқларига сотиш учун вақтинча олиб кириш режимида божхонада расмийлаштирилганла-

рида божхона тўловларини тўлашдан озод қилинадилар; кўргазма-савдоларда иштирок этиш мақсадида қишлоқ хўжалиги учун мини-технологиялар ва ихчам ускуналар олиб келувчи компаниялар божхона тўловлари (божхона расмийлаштируви йиғимларидан ташқари), кўргазма намуналарини маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга сотишда ҚҚС тўлашдан озод этиладилар;

● Ўзбекистон Республикаси хўжалик юритувчи субъектларига «Uzbekistan Agrotechmash Expo-2013» кўргазмаси доирасида тузилган контрактлар бўйича қишлоқ хўжалиги техникаси, машиналар ва асбоб-ускуналарни тендер савдолари ўтказмасдан сотиб олишга истисно тартибда рўхсат этилган;

● иккала кўргазманинг чет эллик иштирокчиларига кириш визаларининг консуллик йиғимлари ва бошқа йиғимлар ундирилмасдан тезкорлик билан расмийлаштирилиши; кўргазмага юборилаётган кўргазма юкларининг имтиёзли тарифлар бўйича ташилиши, белгиланган ставкаларнинг камида 30 фоизи миқдорида чегирма берилиши; юкларнинг «Тошкент» аэропортида ишланиши ва сақланиши учун йиғимлар тўловидан озод қилиниши; белгиланган манзилга етказиб беришининг ва темир йўлда кўргазмага олиб келинаётган юкларни тушириш учун вагонларнинг йиғимлар ундирмасдан ўз вақтида беришининг тезкор кузатиб турилиши кафолатланган.

Шу ўринда Ўзбекистон ўтган йили 2012–2016 йилларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш дастурининг³ амалга оширишга киришганлигини эслатиб ўтамоқчи бўлишимиз, унда бошқа имтиёзлар билан бир қаторда энг истиқболли инвестиция лойиҳаларида иш олиб бораётган қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналари учун салмоқли солиқ имтиёзлари назарда тутилган. Улар техника, бутловчи узеллар, деталлар ва уларга эҳтиёт қисмларнинг янги турлари сотилиши юзасидан фойдадан олинадиган солиқдан ҳамда уларни ишлаб чиқариш учун фойдаланиладиган асосий маблағлар юзасидан мол-мулк солиғидан 5 йил муддатга озод қилинган.

ИМТИЁЗГА ҲУҚУҚИНГИЗНИ ЭКСПОРТ БОЖХОНА ЮК ДЕКЛАРАЦИЯСИ БИЛАН ТАСДИҚЛАНГ

Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига бож тўловлари бўйича имтиёзлар қўлланган ҳолда олиб кириладиган товарларнинг божхона қийматини тасдиқлаш тартиби белгиланди.

2013 йил 1 апрелдан бошлаб импортёр корхоналар божхона тўловлари бўйича имтиёзларни қўллаган ҳолда, олиб кириладиган товарларнинг божхона қийматини тасдиқлаш учун Ўзбекистон Республикасининг давлат божхона хизмати органларига экспорт божхона юк декларациясини тасдиқловчи бошқа ҳужжатларни тақдим этишлари шарт. Ушбу талаб Президент томонидан ўтган йилнинг декабрь ойида⁴ импортёрларнинг манипуляция қилиш имкониятини истисно этиш мақсадида қўйилган эди. Белгиланган имтиёзлар олиб кириладиган товарларнинг тасдиқланган қийматигагина берилиши тахмин қилинган эди. Бироқ ушбу тартибни ўрнатувчи ҳужжатнинг қабул қилиниши қўшимча мамлакатлараро маслаҳатлашувларни талаб этгани боис қўзилиб кетди.

22 майда Вазирлар Маҳкамаси тегишли Низомни⁵ тасдиқлади. Унга кўра олиб кириладиган товарнинг тасдиқланган қийматига: товарнинг экспорт божхона юк декларациясида кўрсатилган божхона қиймати (у мав-

жуд бўлмаганда – фактурадаги қиймати) ва Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига қилинган, ҳужжатлар билан тасдиқланган божхона қийматига қўшилган харажатлар⁶, шунингдек дилер (дистрибьютор, агент) шартномаси асосида ишлаб чиқарувчи ташкилот дилерининг (дистрибьютор, агентнинг) воситачилик ҳақи киритилган. Олиб кириладиган товарнинг тасдиқланмаган қиймати, тегишинча, олиб кириладиган товар кўрсатилган қийматининг олиб кириладиган товарнинг тасдиқланган қийматидан ортиқча қиймати саналади.

Импортёр олиб кириладиган товарларнинг божхона қийматини тасдиқлаш учун божхона органларига экспорт божхона юк декларациясини ёки унинг ўрнини босувчи бошқа ҳужжатни ва Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига қилинган харажатларни тасдиқловчи бошқа ҳужжатларни тақдим этади. Бунда БЮД қоғозли манбада босилган ва экспорт/реэкспорт қилувчи мамлакатнинг божхона органи ёки импортёр томонидан тасдиқланган электрон божхона юк декларацияси тарзида тақдим этилиши мумкин.

7-СОН БҲМСГА ТУЗАТИШ КИРИТИЛДИ

Молия вазирининг буйруғи (АВ томонидан 22.05.2013 йилда 1485-2-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (7-сон БҲМС) «Номоддий активлар»га ўзгартиришлар киритилди. Улар билан банклар ва бошқа кредит ташкилотлари учун чекловлар жорий этилди. Хўжалик юритувчи субъектга мулк, хўжалик юритиш ёки тезкор бошқарув ҳуқуқида тегишли бўлган номоддий активларнинг бухгалтерия ҳисоби услубиятини белгилаш ва молиявий ҳисоботда акс эттириш чоғида у эндиликда банклар ва бошқа кредит ташкилотларига татбиқ этилмади.

6-сон БҲМС «Ижара ҳисоби»га мувофиқ ҳисобга олинмаган, 7-сон БҲМСни қўллаб бўлмайдиган ижара турларини ҳисобга олиш қоидаларини кўрсатувчи меъёрга тузатиш киритилди. Бунга янги 6-сон БҲМС «Ижара ҳисоби» (24.04.2009 йил, рўйхат рақами 1946-сон) тасдиқланиши сабабчи бўлди.

Қайта баҳолаш натижасида номоддий активларни қўшимча баҳолаш суммасини ҳисобга киритувчи ҳисобварақни белгилловчи меъёрга ўзгартиришлар киритилди. Илгари у «Мол-мулкни қайта баҳолаш бўйича тузатишлар» ҳисобварағига киритилар эди, эндиликда «Узоқ муддатли активларни қайта баҳолаш бўйича тузатишлар» ҳисобварағига киритилади.

Тақдим этилган ҳужжатларга қисқача шарҳларни эксперт-юристушимиз Елена ЕРМОХИНА тайёрлади.

Шу сонга!

КИР ЮВИШ КУКУНЛАРИГА ИМТИЁЗЛАР

«СБХ» ва «НТВ» газеталари экспертлари Президентнинг «Маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорининг (28.01.2009 йилдаги ПҚ-1050-сон) амал қилиши татбиқ этилади дея ҳисоблаб, кир ювиш кукунини ишлаб чиқаришга имтиёзлар қўлланиши тўғрисида бир неча бор ёзган эдилар («НТВ» газетасининг 24.08.2009 йилдаги 34 (786)-сонидан чоп этилган «Специализирующимся на непродовольственных», «СБХ» газетасининг 22.11.2012 йилдаги 47 (955)-сонидан чоп этилган «Кир ювувчи восита санитария-гигиена воситаси дегани эмас»).

Бироқ ушбу ҳужжат билан белгиланган имтиёзларни кир ювиш кукунлари ишлаб чиқаришга қўллашнинг ҳуқуқийлиги хусусида бошқа фикрлар ҳам бор эди.

«Солиқ ва божхона хабарлари» газетаси тахририяти олган Давлат солиқ кўмитасининг 27 майдаги 13/1-8757-сон хати мазкур вазиятнинг оидинлаштиради деган фикрда.

¹Вазирлар Маҳкамасининг «Республика агросаноат комплекси учун мини-технологиялар ва ихчам асбоб-ускуналарнинг «Uzbekistan Agrominitech Expo-2013» VIII Халқаро ихтисослаштирилган кўргазма-савдосини ҳамда қишлоқ хўжалиги техникаси, машиналари ва асбоб-ускуналарининг «Uzbekistan Agrotechmash Expo-2013» II Халқаро ихтисослаштирилган кўргазмасини ташкил этиш ва ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига (20.05.2013 йилдаги 135-сон) қаранг.

²Вазирлар Маҳкамасининг 20.05.2013 йилдаги 135-сон қарори 7-банди, шунингдек Президентнинг «Қишлоқ хўжалиги учун мини-технологиялар ва ихчам ускуналарнинг халқаро ихтисослаштирилган кўргазма-савдосини ўтказишни ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори (24.08.2006 йилдаги ПҚ-449-сон) 7-бандига қаранг.

³Президентнинг 21.05.2012 йилдаги ПҚ-1758-сон қарорига қаранг.

⁴Президентнинг «Ўзбекистон Республикасининг 2013 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги қарори (25.12.2012 йилдаги ПҚ-1887-сон) 6-бандига қаранг.

⁵ВМнинг 22.05.2013 йилдаги 139-сон қарори билан тасдиқланган Тадбиркорлик субъектлари — импортёрлар томонидан Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига бож тўловлари бўйича имтиёзлар қўлланган ҳолда олиб кириладиган товарларнинг божхона қийматини тасдиқлаш тартиби тўғрисида низом.

⁶«Бож тарифи тўғрисида»ги Қонуннинг 18-моддаси иккинчи қисмидаги 1–5-бандларда назарда тутилган харажатлар доирасида.

КИР ЮВИШ КУКУНЛАРИГА ИМТИЁЗЛАР

27.05.2013 йил
13/1-8757-сон

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси кир ювиш кукунини ишлаб чиқаришда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 28 январдаги «Маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПҚ-1050-сон қарори бўйича имтиёзларни қўллашга доир масалага қайтар экан, куйидагиларни маълум қилади:

Кир ювиш кукунининг Ўзбекистон Республикасининг биргина Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли Республика ДСЭНМ ҳамда Санитария-гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институти томонидан «Санитария-гигиена кир ювиш воситалари»га киритилиши масаласи бўйича турлича хулосалар мавжудлигини эътиборга олиб, мазкур масала Адлия, Иқтисодиёт вазирликларидан ҳамда такрорий равишда ЎзР ДСҚ хузуридаги Эксперт кенгашида кўриб чиқилди.

ЎзР ДСҚ хузуридаги Эксперт кенгашида кир ювиш кукунини «Санитария-гигиена кир ювиш воситалари» товар гуруҳига тегишли эканлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг хулосасини олиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан Республика ДСЭНМ ва Санитария-гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг хатлари ўрганиб

чиқилиб, мазкур қарор ҳақида ёзма хулоса тақдим этилган.

Соғлиқни сақлаш вазирлигининг хулосасига (2013 йил 25 февралдаги 012-1/642-сон) мувофиқ кир ювиш кукунини санитария ва гигиена воситалари рўйхатига киради.

Шу муносабат билан кир ювиш кукунини «Санитария-гигиена кир ювиш воситалари» гуруҳига киритилади ҳамда Президентнинг юқорида номи тиланган Қарори билан солиқ ва божхона имтиёзлари ҳамда преференциялари назарда тутилган ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ҳисобланади. Республика ДСЭНМ томонидан олдин берилган тушунтиришлар (2011 йил 7 апрелдаги 09-8/1242-сон ва 2012 йил 7 сентябрдаги 09-8/2565-сон) бекор қилинсин.

Шу муносабат билан кир ювиш кукунларини ишлаб чиқаришда корхоналар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 28.01.2009 йилдаги ПҚ-1050-сон қарори билан белгиланган имтиёзларни Низомда (31.03.2009 йилдаги 1932-сон) назарда тутилган тартибда қўллаш ҳуқуқига эгалар.

ЎзР ДСҚ хузуридаги Эксперт кенгаши Қароридан кўчирмаларнинг нусхалари ва Соғлиқни сақлаш вазирлигининг хати илова қилинади.

Раис ўринбосари
О.РУСТАМОВ.

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси хузуридаги
Эксперт кенгаши раиси
Э.ГАДОВЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси

012-1/642
25.02.2013 йил

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси хузуридаги Эксперт кенгашининг 2013 йил 19 февралдаги мажлисининг кун тартибидagi биринчи масала бўйича 21-сон баённомасидан КЎЧИРМА

I. Ноозиқ-овқат истеъмол товарлари, хусусан синтетик кир ювиш кукунлари, ювувчи ва тозаловчи воситаларни ишлаб чиқаришда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 28 январдаги ПҚ-1050-сон қарори билан назарда тутилган имтиёзларни қўллаш масаласини кўриб чиқиш.

Кун тартибидagi биринчи масаланинг муҳокамасидан сўнг Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси хузуридаги Эксперт кенгаши қарор қилди:

Кир ювиш кукунини «Санитария-гигиена кир ювиш воситалари» товар гуруҳига кириши ҳақидаги Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг хулосаси олингандан кейин кир ювиш кукунини Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 28 январдаги «Маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПҚ-1050-сон қарори билан назарда тутилган имтиёз қўлланадиган Ноозиқ-овқат истеъмол товарлари рўйхатига киради деб ҳисоблансин.

Мазкур хулоса асосида Давлат солиқ қўмитасига кўрсатма тайёрлаш ҳамда уни амал қилиш ва ижро этиш учун давлат солиқ бошқармаларига юбориш тавсия қилинсин.

Эксперт кенгаши котиби.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Сизнинг 21.02.2013 йилдаги 13/1-2937-сон хатингизни кўриб чиқиб маълум қиладики, «Аҳоли учун санитария, гигиена предметларига йиллик эҳтиёжнинг гигиеник нормалари» 0125-01-сон Санитария қоидалари ва нормаларига мувофиқ кир ювиш кукунини санитария, гигиена предметлари рўйхатига киради.

Юқорида баён этилганлардан келиб чиқиб, Республика Давлат санитария-эпидемиология назорати марказининг 7.04.2011 йилдаги 09-8/1242-сон ва 7.09.2012 йилдаги 09-8/2565-сон хатлари бекор қилинсин.

ЎзР Бош давлат санитария врач,
вазир ўринбосари
С.С.САИДАЛИЕВ.

ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2013 йил 15 майдаги 312-аф-сонли буйруғига асосан масъулияти чекланган жамият шаклидаги «XORAZM AUDIT KONSALTING» аудиторлик ташкилотига 2012 йил 12 мартда берилган 00708-сонли лицензиянинг амал қилиши 2013 йилнинг 15 майдан тугатилди.

Молия вазири ўринбосари М.МИРЗАЕВ.

ТУЗАТИШ

Хўжалик юритувчи субъектларда (очиқ акциядорлик жамиятлари, банклар ва суғурта ташкилотларидан ташқари) ташаббус тарзидаги ва мажбурий аудиторлик текширувлари ўтказиш ҳуқуқига эга аудиторлик ташкилотлари рўйхатида («СБХ»нинг 16 (976)-сонли, 5-саҳифаси) тўққизинчи сатр куйидагича ўқилсин:

74 «Termiz – Audit» МЧЖ

Сурхондарё вилояти

МДҲ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	3.06.2013	1	0,7846	1	1,0210	1	0,0246
Арманистон	1.06.2013	1	417,19	1	541,55	1	13,07
Беларусь	4.06.2013	1	8690,00	1	11310,00	1	271,00
Грузия	3.06.2013	1	1,6496	1	2,1432	100	5,1878
Қозоғистон	3.06.2013	1	151,36	1	196,98	1	4,75
Қирғизистон	4.06.2013	1	48,3304	1	62,9286	1	1,5080
Латвия	4.06.2013	1	0,540000	1	0,702804	1	0,016900
Литва	4.06.2013	1	2,6507	1	3,4528	1	0,082655
Молдова	3.06.2013	1	12,5039	1	16,2433	1	0,3921
Россия	1.06.2013	1	31,7979	1	41,4486	-	-
Тожикистон	3.06.2013	1	4,7560	1	6,0484	1	0,1488
Украина	3.06.2013	100	799,3000	100	1039,5696	10	2,5137
Эстония	31.12.2010	1	11,7107	1	15,6466	1	0,383246

Марказий (миллий) банкларнинг расмий сайтлари маълумотлари асосида.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ СЎМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2013 йил 4 июндан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	2006,97	1 Польша злотийси	634,32
1 Англия фунт стерлинги	3172,88	1 СДР	3124,86
1 Дания кронаси	363,97	1 Туркия лираси	1102,45
1 БАА дирраами	567,72	1 Швейцария франки	2180,00
1 АҚШ доллари	2084,95	1 ЕВРО	2699,35
1 Миср фунти	298,55	10 Жанубий Корея вони	18,49
1 Исландия кронаси	17,06	10 Япония иенаси	207,23
1 Канада доллари	2012,31	1 Россия рубли	65,57
1 Хитой юани	340,02	1 Украина гривнаси	260,85
1 Малайзия ринггити	675,40		

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган

УШБУ
СОНДА:

- ҚОНУНЧИЛИҚДАГИ ЯНГИЛИКЛАР
    - Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
    - Саволларга барҳам берган Низом

1, 8-бетлар
  - РАСМИЙ ХАТЛАР
    - Кир ювиш кукунларига имтиёзлар
    - Валюталар курси

2-бет
- ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

- Идоравий-меъёрий ҳужжатлар:
- ЎзР МВ, МББ, ДСҚнинг «Қўшилган қиймат солиғидан озод этиладиган молиявий хизматларга тааллуқли операциялар рўйхатини тасдиқлаш ҳақида»ги қарори;
  - ЎзР МВ, ДСҚнинг «Давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи жисмоний шахслардан қатъий белгиланган солиқни ундириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

- Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2013 йил 18 майдан 31 майгача бўлган маълумот.
- 3-6-бетлар
- ХЎЖАЛИК ҲУҚУҚИ
    - «Шартномалар учун» муҳридан фойдаланиш мумкинми?
    - Қайтариб олишга урининг
    - Маслаҳатчиларни ким тайинлайди?..

7-бет

ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

• ИДОРАВИЙ-МЕЪЕРИЙ ҲУЖЖАТЛАР:

– ЎзР МВ, МББ, ДСҚнинг «Қўшилган қиймат солиғидан озод этиладиган молиявий хизматларга тааллуқли операциялар рўйхатини тасдиқлаш ҳақида»ги қарори;

– ЎзР МВ, ДСҚнинг «Давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи жисмоний шахслардан қатъий белгиланган солиқни ундириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

• МЕЪЕРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2013 ЙИЛ 18 МАЙДАН 31 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ,
МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИ, ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНING
ҚАРОРИ

ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИДАН ОЗОД ЭТИЛАДИГАН МОЛИЯВИЙ ХИЗМАТЛАРГА ТААЛЛУҚЛИ ОПЕРАЦИЯЛАР РЎЙХАТИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди.

Рўйхат рақами 2460

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил 3 июндаги 22 (574)-сон, 294-модда)

Ўзбекистон Республикаси «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 й., 12-сон, 247-модда) 7-моддаси, Ўзбекистон Республикаси «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 232-модда) 7-моддаси ва Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳуж-

жатлари тўплами, 2007 й., 52 (I)-сон) 209-моддасига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банк Бошқаруви ва Давлат солиқ қўмитаси қарор қиладилар:

1. Қўшилган қиймат солиғидан озод этиладиган молиявий хизматларга тааллуқли операциялар рўйхати иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Молия вазири
Р.АЗИМОВ.
38-сон

Марказий банк раиси
Ф.МУЛЛАЖАНОВ.
8/1-сон

Давлат солиқ қўмитаси раиси
Б.ПАРПИЕВ.
2013-15-сон

Тошкент ш., 2013 йил 29 апрель.

ЎзР МВ, МББ ва ДСҚнинг
2013 йил 29 апрелдаги 38, 8/1, 2013-15-сонли қарорига
ИЛОВА

ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИДАН ОЗОД ЭТИЛАДИГАН МОЛИЯВИЙ ХИЗМАТЛАРГА ТААЛЛУҚЛИ ОПЕРАЦИЯЛАР РЎЙХАТИ

Мазкур Рўйхат Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 52 (I)-сон) 209-моддасига мувофиқ қўшилган қиймат солиғидан озод этиладиган молиявий хизматларга тааллуқли операцияларни белгилайди.

1. Кредитлар, заёмлар бўйича фоизларни ҳисоблаб чиқариш ва ундириш, кредитлар, заёмлар бериш, кафилликлар (кафолатлар), шу жумладан банк кафолатлари бериш бўйича операцияларга:

қарз мажбуриятлари бўйича фоизлар ҳисоблаш ва ундириш, шунингдек ҳар қандай заёмлар, кредитлар тақдим этиш, шу жумладан лизинг шартномаси бўйича кредитлаш билан боғлиқ пулли хизматлар кўрсатиш, икки ёки ундан ортиқ банклар ўртасидаги биргаликдаги битим асосида банк синдикатига кирувчи банклар томонидан синдикатлаштирилган кредитлар (синдикатлаштирилган кредит — бу бир неча банклар томонидан йирик инвестицион лойиҳаларни биргаликда кредитлаш) бериш. Ушбу хизматлар ўз ичига шартномани расмийлаштириш учун ҳужжатларни тайёрлаш ва кўриб чиқишни (шу жумладан, аризани кўриб чиқиш, кредитга қобилиятлиликини баҳолаш, операция баҳосини (фоизини) аниқлаш, шартномани тайёрлаш ва уни тузиш), ҳисобварақ ва кредит линиясини очиш, қарзни бошқариш ва унга хизмат кўрсатиш, заёмлар ва кредитлардан мақсадли фойдаланишни назорат қилиш, пост-молиялаштириш ва кредит-

лар, кафиллик бериш, банк кафолати ва лизингга хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бошқа шунга ўхшаш операциялар;

кафолат (кафиллик) бериш бўйича хизматлар учун ҳақ, жумладан банк кафолатини (кафиллигини) берганлик учун ҳақ, буларга мажбуриятларни пул шаклида бажаришни назарда тутиб, ўз мижозлари ва учинчи шахслар фойдасига берилган банк кафолатлари (кафиллиги), аваллар ва кафиллик бериш ҳамда бекор қилиш, кўрсатиб ўтилган кафолат (кафиллик) шартларини тасдиқлаш ва ўзгартириш, ушбу кафолат (кафиллик) бўйича ҳужжатларни расмийлаштириш ва текшириш, шунингдек ушбу операциялар бўйича пост-молиялаштириш ва менежмент тааллуқлидир.

Шартномаларда белгиланган ставкалар бўйича кредитор томонидан олинган ва (ёки) пост-молиялаштириш билан боғлиқ бевосита фоизли даромаднинг ўзи, шунингдек воситачилик ҳақи, қарздор томонидан шартномада келишилган суғурта ва бошқа қўшимча тўловларни қоплаш, шунингдек мазкур хизматларни кўрсатиш муносабати билан олинган бошқа турдаги даромадлар (шу жумладан, халқаро молия институтлари ва чет эл банклари томонидан ажратилган кредит линияларидан фойдаланиш ҳисобига) озод этилади.

2. Депозитлар қабул қилиш, юридик ва жисмоний шахсларнинг банк ҳисобварақларини, шу жумладан вакил банкларда ҳисобварақларини очиш ва юритиш бўйича операцияларга қўйидагилар тааллуқли:

жисмоний ва юридик шахслар ҳисобварақларига омонатлар қабул қилиш, омонатдан омонатга суммалар ўтказиш ва уларни расмийлаштириш, омонатларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига ўтказиш;

жисмоний ва юридик шахсларга, тижорат банкларига банк ҳисобварақларини очиш ва хизмат кўрсатиб бориш, шу жумладан банк миждозларига хос рақамни рўйхатдан ўтказиш ва тақдим этиш, шунингдек миждознинг аризасига кўра ҳисобварақларнинг режимини ўзгартириш ва (ёки) қайта расмийлаштириш, маблағларни сақлаш, ҳисобварақларни ёпиш, жорий ҳисобварақлар бўйича амалга оширилган операциялар ва ҳисобварақнинг ҳолати тўғрисида ҳамда миждозлар ҳисобварақини юритиш билан боғлиқ бошқа операциялар тўғрисида кўчирмалар, маълумотномалар тақдим этиш;

банк карточкалари орқали нақд пулсиз ҳисоб-китобларни таъминлаш, жисмоний ва юридик шахсларнинг банк карточкаларига, халқаро валюта банк карточкаларига (VISA, MASTER CARD, PRIORITY PASS, American Express ва бошқалар) хизмат кўрсатиш, шу жумладан ҳисобварақни очиш ва хизмат кўрсатиш, улардан фойдаланган ҳолда барча турдаги операцияларни амалга ошириш (пул маблағларини ҳисобга ўтказиш, кўчириш ва ҳисобдан ечиш), чиқариш, қайта чиқариш, алмаштириш, ҳисобварақ ва операциялар бўйича текшириш ўтказиш, PIN-кодни алмаштириш, блокировка қилиш, блокировкадан чиқариш, авторизация, транзакцияларни қайта ишлаш, бошқа ташкилотларда ўрнатилган банк карточкалари бўйича тўловларни қабул қилиш бўйича терминалларга хизмат кўрсатиш ҳамда банк карточкаларига хизмат кўрсатиш ва ҳисоб-китоблар билан боғлиқ бошқа операциялар;

банклараро депозитларни тақдим этиш, банкка ва унинг филиалларига (филиаллар ва бошқарув банки ўртасида) ресурслар тақдим этиш (ажратиш) бўйича вакил банклар депозит омонатлари ва филиаллараро депозитлар бўйича операциялар;

менежмент (битимларни бошқариш ва кузатиш), консалтинг ва ахборот операциялари (миждоз топшириғига кўра суммаларни қидириш, миждознинг бошқа банк операциялари ва ҳисобварақлар бўйича бошқа сўровларига асосан ҳисобварақлар бўйича амалга оширилган операциялар, ҳисобварақнинг ҳолати, чет эл валютаси билан операциялар бўйича ҳисобварақдан кўчирмалар ва уларнинг дубликатларини, маълумотлар, тасдиқномалар тақдим этиш).

Мазкур хизматларни кўрсатиш муносабати билан олинadиган фоизлар, шунингдек воситачилик ҳақи, абонент тўлови ва бошқа шу каби даромадлар озод этилади.

3. Тўловлар, ўтказмалар, қарз мажбуриятлари, чеклар ва тўлов воситалари билан боғлиқ операциялар, инкассо бўйича операцияларга қуйидагилар тааллуқли:

амалда бўлган барча турдаги ҳисоб-китоблар (жумладан чет эл валютасида ҳисоб-китоблар) бўйича пул маблағларини (шу жумладан банк карточкаларидан фойдаланган ҳолда) ўтказиш (ҳисобварақдан-ҳисобвараққа пул ўтказиш), шу жумладан заём ва кредитларни беришда ва қайтаришда, пул маблағларини беғараз ўтказишда амалга ошириладиган тўловлар, шунингдек исталган бошқа ҳар қандай маҳаллий ва чет эл тўловларини, шу жумладан ихтисослаштирилган тўлов тизимлари (масалан, «Paynet», «SMS-to'lov» ва бошқалар) орқали амалга ошириш, шунингдек тўловларни қабул қилишни амалга оширувчи бошқа ташкилотлар (коммунал хизмати, процессинг марказлари ва бошқалар) орқали амалга ошириш;

банклараро пул ўтказмаларининг махсус халқаро тизимлари (масалан, Western Union, Contact, Money Gram ва бошқалар) бўйича ўтказмалар, тўловлар;

махсус телекоммуникацион банк тизимлари: SWIFT, TELEX, REUTERS, VISA, MASTER CARD ва бошқа шу кабилар орқали ҳисоб-китобларни (тўловларни) ўтказиш;

инкассога топширилган ҳужжатларни вакил банкка жўна-

тиш ёки қайтариш;

инкассони ижро этиш, экспорт қилинадиган ҳужжатлаштирилган инкассо бўйича ҳужжатларни қабул қилиш, текшириш ва жўнатиш, инкассо топшириғи шартларини ўзгартириш ёки уни бекор қилиш, ҳужжатлаштирилган ва бошқа аккредитивлар бўйича барча операциялар;

акцептли ва кафолатли-акцептли операциялар;

чеклар билан операциялар (сотиб олиш, сотиш), шу жумладан йўл чеклари, нақд ва нақдсиз пул маблағларига, эгасининг номи ёзилган ва бошқа чекларни инкассога қабул қилиш, авизолаш, чекларни экспертиза қилиш;

сўмли чек дафтарчаларига хизмат кўрсатиш (берилган чек дафтарчасини ҳисобга қўйиш реализация ҳисобланмайди);

банклараро тўловларни ўтказиш бўйича хизматлар;

тўловлар, ўтказмалар, чеклар ва бошқа тўлов воситалари ҳамда қарз мажбуриятлари билан бошқа операциялар.

Мазкур хизматларни кўрсатиш муносабати билан олинadиган воситачилик ҳақи, абонент тўлови ва бошқа турдаги даромадлар, шунингдек халқаро ҳисоб-китобларни амалга оширишда миждозларнинг топшириғи бўйича ҳужжатларни жўнатиш ва тўловларни ўтказиш бўйича хизматлар учун чет эл банклари ва компаниялари томонидан сўзсиз тартибда банк ҳисобварақидан ундириладиган шартнома шартларига асосан миждозлар томонидан қопланадиган воситачилик ҳақи озод этилади.

4. Миллий валюта ва чет эл валютаси билан боғлиқ операцияларга, нумизматика мақсадларида фойдаланиладиганлари бундан мустасно, қуйидагилар тааллуқли:

қонуний тўлов воситаси ҳисобланган нақд чет эл валютаси билан конверсион операциялар (валютани қабул қилиш, бериш, қайта ҳисоблаш, алмаштириш (чет эл валютасини миллий валютага ва тескарасига, бир чет эл валютасини бошқа чет эл валютасига), сотиш, сотиб олиш, майдалаш, инкассо қилиш) ва эскирган (шикаст етган) валютани алмаштириш);

нақд чет эл валютасини олиб чиқиб кетишга рухсат бериш;

пул ва йўл чекларини авизолаш;

экспорт-импорт шартномаларини рўйхатдан ўтказиш, ҳисобга қўйиш (ҳисобдан чиқариш) ва хизмат кўрсатиш бўйича операциялар (шартноманинг тўғри расмийлаштирилганлигини текшириш ва уни ҳисобга қўйиш, шу жумладан Ташқи савдо операцияларининг ягона электрон ахборот тизимида рўйхатдан ўтказиш);

экспорт қилувчи корхоналарнинг ҳисобварақларига экспорт тушумларининг ўз вақтида ва тўлиқ тушишини назорат қилиш;

экспорт шартномалари бўйича экспорт қилувчи корхоналар томонидан валюта тушуми ўз вақтида мажбурий сотишни амалга оширилишини назорат қилиш;

«СПОТ», «СВОП» битимлари ва бошқа ҳосилавий молия воситалари бўйича операциялар;

экспорт-импорт шартномалари бўйича амалга оширилган операциялар тўғрисида маълумотнома, валюта курслари тўғрисида, шунингдек миллий ва чет эл валютаси билан операциялар тўғрисида бошқа маълумотномалар ва ҳужжатлар бериш.

Мазкур хизматларни кўрсатиш муносабати билан олинadиган воситачилик ҳақи ва бошқа турдаги даромадлар озод этилади.

5. Юридик ва жисмоний шахсларнинг қимматли қоғозлар депо-ҳисобварақларини, шу жумладан вакил депозитарийларини очиш ҳамда юритишга доир хизматларга қуйидагилар тааллуқли:

эмиссиявий қимматли қоғозларни ҳисобга олиш;

эмиссиявий ҳужжатсиз қимматли қоғозларни сақлаш;

марказий рўйхатдан ўтказувчи сифатида акциялар эгаларининг реестрларини ва корпоратив облигациялар эгаларининг реестрларини юритиш;

давлатнинг банкка ва депозитарийга сақлаш учун топши-

рилган қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқларини, шунингдек қимматли қоғозларни бошқариш бўйича давлат ваколат берган шахсларнинг қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқларини ҳисобга олиш;

депозитарийларнинг вакиллик ҳисобварақларини юритиш;

банкда ва депозитарийда сақланаётган биржа ва биржадан ташқари савдо иштирокчилари қимматли қоғозлари савдога қўйилишидан олдин уларнинг мавжудлиги ҳамда ҳақиқийлигини тасдиқлаш;

банкда ва депозитарийда сақланаётган қимматли қоғозларни савдода тузилган битимлар бўйича биржа ва биржадан ташқари савдо иштирокчиларига етказиб берилишини таъминлаш;

эмиссиявий қимматли қоғозлар чиқарилганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни сақлаш;

Ўзбекистон Республикаси норезидентлари томонидан чиқарилган Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муомалага киритилган қимматли қоғозларни ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида Ўзбекистон Республикаси резидентлари томонидан чиқарилган қимматли қоғозларни ҳисобга олиш;

инвестиция фондлари томонидан чиқарилган ва уларга тегишли қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқларни ҳисобга олиш;

Депозитарийлар депонентларининг ягона базасини юритиш;

депозитарийларда депо ҳисобварақлари бўйича эмиссиявий қимматли қоғозлар ҳаракати тўғрисидаги ахборотни тўплаш ва тизимлаштириш.

Мазкур хизматларни кўрсатиш муносабати билан олинган воситачилик ҳақи ва бошқа турдаги даромадлар озод этилади.

6. Қимматли қоғозлар (акциялар, облигациялар ва бошқа қимматли қоғозлар) билан боғлиқ операцияларга қуйидагилар тааллуқли:

қимматли қоғозларни чиқариш, жойлаштириш, сақлаш, қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқни ҳисобга олиш, қимматли қоғозларни ўтказиш ҳамда уларнинг реестрини юритиш, қимматли қоғозлар савдосини ташкил этиш бўйича операциялар киради, уларни тайёрлаш, қимматли қоғозлар бланklarини ишлаб чиқариш бўйича хизматлар бундан мустасно;

қимматли қоғозлар билан боғлиқ брокерлик, дилерлик, траст, андеррайтинг ва бошқа операциялар.

7. Юридик шахсларнинг, жисмоний шахсларнинг қимматли қоғозларни, юридик шахсларнинг устав фондидаги (устав капиталдаги) улушларни (пайларни) реализация қилиш бўйича операцияларга қимматли қоғозларни сотиш бўйича операциялар, шу жумладан юридик шахснинг ўзи томонидан чиқарилган, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган қимматли қоғозлар (акциялар, облигациялар, векселлар ва шунга ўхшашлар) мулкдорини алмашинишига олиб келувчи бошқа ҳаракатлар, шу жумладан репо-битим, шунингдек юридик шахс томонидан яъни ҳисса, улуш, пайлар каби ўз инвестицион активларини бошқа юридик шахснинг устав фондида (капиталида) реализация қилиши тааллуқли.

8. Клиринг операцияларига қуйидагилар тааллуқли:

ҳисоб-китоб-клиринг палатаси мижозларидан ҳисоб ҳужжатларини (электрон кўринишда) қабул қилиш;

автоматлаштирилган иш жойларидан магнит ташувчилардан ҳисоб ҳужжатларини киритиш (шунингдек қоғоз кўринишидаги ҳужжатлардан фойдаланишга йўл қўйилади);

тўловчи — банк ва олувчи — банкнинг келиб тушаётган ҳисоб ҳужжатларини ҳисоб-китоб-клиринг палатаси маълумотлар базасида мавжудлигини идентификация ва назорат қилиш;

тўловчи — банк ҳисобварағида тўланиши билдирилган

сумма мавжудлигини назорат қилиш;

ички ва ташқи ўтказмалар учун ҳисоб-китоб-клиринг палатаси мижозларига ҳисобварақлар очиш ва юритиш;

ўтказма ва кейинчалик тарқатиш учун бирламчи ва натижавий ҳисоб ҳужжатларини саралаш (манзиллаш);

мижозларнинг ҳисобварақлари бўйича жамланма авизо-ларни шакллантирган ҳолда ўзаро тўловларни ҳисобга олиш бўйича ўтказмалар;

валюта курсини қайта ҳисоб-китоб қилиш;

мижозларнинг ҳисобварақларидан кўчирмаларни тақдим этиш;

хизмат кўрсатиш регламентига асосан мижозларнинг ҳисобварақларидан кўчирмаларни, бошқа ҳисобот ҳужжатларини тарқатиш.

9. Аккредитивлар очиш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича операцияларга аккредитивлар бериш ва аккредитивлар бўйича ҳужжатлар жилдини кўриб чиқиш, улар бўйича бошқа банкларга тасдиқномалар бериш тааллуқли.

10. Пул маблағларини конвертация қилиш бўйича операцияларга Ўзбекистон республика валюта биржасида ва ички банк бозорида чет эл валютасини сотиб олиш (сотиш) бўйича конверсион операциялар, шу жумладан конвертация учун аризаларни кўриб чиқиш, конвертация билан боғлиқ валюта алмаштириш операциялари амалга оширилганлиги тўғрисида тасдиқловчи ҳужжатлар ва бошқа маълумотномалар бериш киради.

11. Чет эл валютаси билан айирбошлаш операцияларини ташкил этиш операцияларига қуйидагилар тааллуқли:

инкассога йўналтириш учун нақд чет эл валютаси ва йўл чекларини қабул қилиш;

ҳақиқийлиги шубҳа келтириб чиқарган хорижий давлатларининг пул белгилари ва йўл чекларини экспертизага қабул қилиш;

хорижий давлатнинг тўловга яроқли йирик пул бирлигини худди шу давлатнинг майда пул бирлигига алмаштириш;

хорижий давлатнинг шикаст етган пул бирлигини худди шу давлатнинг шикаст етмаган пул бирлигига алмаштириш; бир хорижий давлатнинг нақд валютасини бошқа хорижий давлатнинг нақд валютасига алмаштириш;

йўл чекларини сотиб олиш;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки рухсати билан амалга ошириладиган бошқа операциялар.

12. Касса операцияларига қуйидагилар тааллуқли:

банкнот, тангалар ва бошқа қимматликларни қабул қилиш, бериш, қайта ҳисоблаб чиқиш, майдалаб бериш, алмаштириш, саралаш, сақлаш, ўраш;

банк карточкалари бўйича нақд пул маблағларини бериш.

13. Молиявий ижара (лизинг) шартномаси бўйича хизматлар кўрсатишга молиявий ижара (лизинг) шартномасининг ижарага берувчининг (лизингга берувчининг) фоиз тариқасидаги даромадига тегишли қисми бўйича хизматлар тааллуқли. Фоизли даромад — ижара (лизинг) тўлови суммаси билан ижара (лизинг) объектининг қийматини қоплаш суммаси ўртасидаги фарқ кўринишидаги ижара (лизинг) тўловининг бир қисми.

14. Форфейтинг ва факторинг операцияларига ҳужжатлар жилдини кўриб чиқиш, менежмент (битимларни бошқариш ва кузатиб бориш), консалтинг ва ахборот операциялари (ҳисобварақлар ва бошқалар бўйича амалга оширилган операциялар тўғрисида кўчирмаларни ва уларнинг дубликатларини, маълумотномаларни, тасдиқномаларни тақдим этиш) тааллуқли.

Мазкур хизматларни кўрсатиш муносабати билан олинган воситачилик ҳақи, дисконт ва бошқа даромадлар озод этилади.

15. Ломбард операцияларига ломбард операциялари бўйича шартномани расмийлаштириш учун ҳужжатларни тайёрлаш ва кўриб чиқиш (шу жумладан аризани кўриб

чиқиш, кредитга қобилиятлиликни баҳолаш, операция ба-
ҳосини (фоизини) аниқлаш, шартномани тайёрлаш ва уни
тузиш), ҳисобварақ очиш, қарзни бошқариш ва хизмат
кўрсатиш тааллуқли.

Шартномада белгиланган ставкалар бўйича кредитор томи-
нидан олинган бевосита фоизли даромаднинг ўзи, шунинг-
дек шартномада келишилган воситачилик ҳақи, қарз олувчи
томонидан суғурта ва бошқа қўшимча тўловлар озод этилади.

16. Жамғариб бориладиган пенсия тизими маблағларини
нинг обороти бўйича операцияларга қуйидагилар тааллуқли:
фуқароларни жамғариб бориладиган пенсия тизимида
ҳисобга олиш;

иш даврлари (ва жамғариб бориладиган пенсия тўловла-
рини олувчи банк мажбуриятларини бажаришига таъсир

қилувчи ўзгаришлар тўғрисида) ва ҳисобга олинган кей-
инги иш даври учун шахсий жамғариб бориладиган пенсия
ҳисобварағига бадаллар тўлаш миқдорлари тўғрисидаги маъ-
лумотларни йиғиш;

жамғариб бориладиган пенсия тўловлари миқдорини бел-
гилаш ва унга тузатиш киритиш жараёнини ахборот билан
таъминлаш;

жамғариб бориладиган пенсия тизими маблағларини ин-
вестицион ва кредит ресурслари сифатида, шунингдек мо-
лия воситаларига жойлаштириш.

17. Мижозларнинг ҳисобрақамларига банклар томонидан
электрон масофали хизмат кўрсатиш бўйича хизматлар
(«интернет-банкнинг», «мобил банкнинг», «смс-банкнинг»,
«банк-мижоз» тизимлари ва бошқалар).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ,
ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНING
ҚАРОРИ

**ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТМАСДАН ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ
АМАЛГА ОШИРУВЧИ ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРДАН ҚАТЪИЙ БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚНИ
УНДИРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ
ҲАҚИДА**

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2013 йил 31 майда рўйхатдан ўтказилди.
Рўйхат рақами 2463*

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил 3 июндаги 22 (574)-сон, 299-модда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил
25 декабрдаги ПҚ-1887-сон «Ўзбекистон Республикасининг
2013 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари
прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги
қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари
тўплами, 2012 йил, 52-сон, 587-модда) мувофиқ Ўзбе-
кистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ

қўмитаси қарор қиладилар:

1. Давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолияти-
ни амалга оширувчи жисмоний шахслардан қатъий белги-
ланган солиқни ундириш тартиби тўғрисидаги низом ило-
вага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътибо-
ран кучга киради.

Молия вазири
Р.АЗИМОВ.
41-сон

Давлат солиқ қўмитаси раиси
Б.ПАРПИЕВ.
2013-24-сон

Тошкент ш., 2013 йил 26 апрель.

*ЎзР МВ ва ДСҚнинг 2013 йил 26 апрелдаги 41, 2013-24-сон қарорига
ИЛОВА*

**ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТМАСДАН ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ
АМАЛГА ОШИРУВЧИ ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРДАН
ҚАТЪИЙ БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚНИ УНДИРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2012 йил 25 декабрдаги ПҚ-1887-сон «Ўзбекистон Республикасининг
2013 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари
прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги
қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари
тўплами, 2012 йил, 52-сон, 587-модда) муво-
фиқ давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини
амалга оширувчи жисмоний шахслардан қатъий белгилан-
ган солиқни ундириш тартибини белгилайди.

1-БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил
25 декабрдаги ПҚ-1887-сон «Ўзбекистон Республикасининг
2013 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози
ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги қарорига
мувофиқ жисмоний шахслар томонидан яқка тартибдаги
тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтмасдан фаолият
турларини амалга ошириш ҳолатлари аниқланган тақдирда,
давлат солиқ хизмати органлари тегишли фаолият тури
бўйича белгиланган ставкадан келиб чиққан ҳолда ҳисоб-
ланган қатъий белгиланган солиқни йиллик ҳажмда бир
йўла ундирадилар.

2. Жисмоний шахслар томонидан давлат рўйхатидан
ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ҳолат-
ларини аниқлаш давлат солиқ хизмати органлари томони-
дан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

3. Мазкур Низом яқка тартибдаги тадбиркорлар шуғул-
ланиши мумкин бўлмаган фаолият турларини амалга ошира-
ётган жисмоний шахсларга татбиқ этилмайди.

**2-БОБ. ҚАТЪИЙ БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚНИНГ
ЙИЛЛИК СУММАСИНИ ҲИСОБЛАШ ВА УНДИРИШ**

4. Жисмоний шахслар томонидан тадбиркорлик фаолият-
тини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга ошириш ҳолатлари
аниқланган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи ходими
Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғриси-
даги кодексига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши-
нинг Ахборотномаси, 1995 йил, 3-сон, 6-модда) белгилан-
ган тартибда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённо-
ма расмийлаштиради.

5. Жисмоний шахс томонидан тадбиркорлик фаолиятини
давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга ошириш ҳолатини аниқ-
лаган давлат солиқ хизмати органи ходими икки иш куни
давомида тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан

Ўтмасдан амалга оширган жисмоний шахсга мазкур Низомнинг 1-иловасига мувофиқ шаклдаги Қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини тўлаш тўғрисидаги талабномани белгиланган тартибда тақдим этади.

Агар жисмоний шахснинг тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш жойи унинг доимий яшаш жойидан фарқ қилса, у ҳолда ушбу жисмоний шахсни аниқлаган давлат солиқ хизмати органи икки иш куни давомида мазкур Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шаклда Тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширувчи жисмоний шахс тўғрисидаги маълумотларни қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини ҳисоблаш учун жисмоний шахснинг доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органига юборади.

6. Жисмоний шахснинг доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органи Қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини тўлаш тўғрисидаги талабномани тақдим этган ёки бошқа давлат солиқ хизмати органидан Давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи жисмоний шахс тўғрисидаги маълумотларни олган кундан бошлаб уч иш куни ичида жорий йилнинг 1 январи ҳолатидаги энг кам иш ҳақи миқдори ва жисмоний шахс томонидан давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ҳолати аниқланган санага қатъий белгиланган солиқ ставкасидан келиб чиқиб ҳисобланган қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини ушбу солиқ тўловчининг шахсий карточкасида акс эттиради. Агар қатъий белгиланган солиқнинг доимий яшаш жойи бўйича ставкаси тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш жойидаги ставкасидан фарқ қилса, у ҳолда юқорида кўрсатилган ставкалар ичидан энг юқориси қўлланилади. Бунда қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини ҳисоблаб чиқаришда имтиёзлар қўлланилмайди.

7. Давлат солиқ хизмати органлари томонидан тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширувчи сифатида аниқланган жисмоний шахс тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга ошириш ҳолати аниқланган санадан бошлаб ўттиз кун ичида қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини тўлаши ёки ушбу муддат давомида якка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтиши лозим.

Агар давлат солиқ хизмати органлари томонидан тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширувчи сифатида аниқланган жисмоний шахс давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ҳолати аниқланган санадан бошлаб ўттиз кун ичи-

да қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини тўламаган ва ушбу муддат давомида якка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтмаган бўлса, у ҳолда қарз суммаси Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексида (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 52 (I)-сон) белгиланган тартибда ундирилади.

8. Якка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтган жисмоний шахсга қатъий белгиланган солиқнинг ҳисобланган йиллик суммасини ўн икки ой давомида ушбу давр учун қатъий белгиланган солиқ бўйича келгуси солиқ мажбуриятлари ҳисобига тўлаш ҳуқуқи берилади.

Агар жисмоний шахс давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширган тадбиркорлик фаолияти туридан фарқли равишда бошқа фаолият тури бўйича давлат рўйхатидан ўтган бўлса, у ҳолда амалга ошираётган тадбиркорлик фаолият тури бўйича қатъий белгиланган солиқ бўйича мажбуриятларини бажариш билан бирга, унга қатъий белгиланган солиқнинг ҳисобланган йиллик суммасини ўн икки ой давомида тенг улушларда тўлаш ҳуқуқи берилади.

9. Қатъий белгиланган солиқ бўйича солиқ мажбуриятларини узиш ҳар ой тенг улушларда ҳар ойнинг 25-санасидан кечиктирмай амалга оширилади. Агар тўланиши лозим бўлган қатъий белгиланган солиқ йиллик суммасининг тўланмаган қисми келгуси йилга ўтадиган бўлса, у ҳолда ушбу тўланмаган сумма энг кам иш ҳақининг келгуси йилдаги 1 январь ҳолатидаги миқдоридан келиб чиқиб қайта ҳисобланиши лозим. Ўн икки ой тугагунга қадар якка тартибдаги тадбиркор фаолиятини тўхтатганда ёки тугатганда қатъий белгиланган солиқнинг тўланмаган суммаси Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексида белгиланган тартибда ундирилади.

10. Якка тартибдаги тадбиркорлар зиммасида қонун ҳужжатларда белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига фуқароларнинг суғурта бадалларини тўлаш бўйича мажбуриятлари сақланиб қолинади.

3-БОБ. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

11. Қатъий белгиланган солиқнинг бўлиб-бўлиб тўланмаган суммаси ўз вақтида тўланмаган тақдирда унга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексида назарда тутилган тартибда пеня ҳисобланади.

12. Давлат солиқ хизмати органлари қонун ҳужжатларига мувофиқ мазкур Низом бажарилиши устидан назоратни амалга оширадилар.

Давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи жисмоний шахслардан қатъий белгиланган солиқни ундириш тартиби тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

Рўйхат рақами _____-сон

Тақдим этиш санаси _____

(почта индекси, шаҳар (туман, қишлоқ).

_____ да яшовчи

кўча номи ва уй (хонадон) рақами

_____ га тақдим этилди.

(жисмоний шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми)

Паспорт маълумотлари:

серияси

рақами

берилган

_____ туман ИИБ

Телефон:

коди

рақами

**ҚАТЪИЙ БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚНИНГ ЙИЛЛИК СУММАСИНИ
ТЎЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ТАЛАБНОМА**

санасида ўтказилган солиқ текшируви вақтида

(с.к.оо.йўйў*)

Сиз томонидан _____ фаолият тури билан

(фаолият тури номи)

худудида якка тартибдаги

(вилоят, туман (шаҳар) кўрсатилади)

тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширганингиз аниқланган.

Сиздан давлат

(жисмоний шахс аниқланган жойи бўйича давлат солиқ хизмати органи)

рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ҳолатини аниқлаган санадан бошлаб ўттиз кун ичида қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини Сизнинг доимий яшаш жойингиздаги давлат солиқ хизмати органининг тегишли рақамига тўлашингизни сўрайди.

**ҚАТЪИЙ БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚНИНГ ЙИЛЛИК СУММАСИ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Фаолият тури	Фаолиятни амалга ошириш жойи бўйича солиқ ставкаси	Доимий яшаш жойи бўйича солиқ ставкаси	Жорий йилнинг 1 январь ҳолатига белгиланган энг кам иш ҳақи миқдори (сўмда)	Қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммаси (сўмда)

Агар қатъий белгиланган солиқнинг доимий яшаш жойи бўйича ставкаси фаолиятни амалга ошириш жойидаги ставкасидан фарқ қилса, у ҳолда юқорида кўрсатилган ставкалар ичидан энг юқориси қўлланилади.

Давлат солиқ хизмати органи раҳбари:

(имзо)

(Ф.И.О.)

М.Ў.

*Жисмоний шахс томонидан тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга ошириш ҳолатини аниқлаган сана

қирқиш чизиғи

Талабноманинг рўйхат рақами _____

Жисмоний шахснинг Ф.И.О. _____

Мен _____ сўм миқдорида ҳисобланган Қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини тўлаш тўғрисидаги талабномани олганлигимни тасдиқлайман.

Олган сана

□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---

(кун/ой/йил)

Имзо _____

Талабнома алоқа бўлими томонидан жўнатиш учун қабул қилинди (почта орқали жўнатишда расмийлаштирилади).

Алоқа бўлими белгиси

□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---

(кун/ой/йил)

Орқа томони

Эслатма:

1. Тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга ошириш ҳолати аниқланган санадан бошлаб ўттиз кун ичида якка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтганда Сизга қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини ўн икки ой давомида тенг улушларда ушбу давр учун қатъий белгиланган солиқ бўйича келгуси солиқ мажбуриятлари ҳисобига тўлаш ҳуқуқи берилади.

2. Агар Сиз давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширган фаолият туридан фарқли равишда бошқа фаолият тури бўйича давлат рўйхатидан ўтсангиз, у ҳолда амалга ошираётган фаолият тури бўйича қатъий белгиланган солиқ бўйича мажбуриятларини бажариш билан бирга, Сизга қатъий белгиланган солиқнинг ҳисобланган йиллик суммасини ўн икки ой давомида тенг улушларда тўлаш ҳуқуқи берилади.

3. Қатъий белгиланган солиқ бўйича солиқ мажбуриятларини узиш ҳар ой тенг улушларда ҳар ойнинг 25-санасидан кечиктирмай амалга оширилади. Агар тўланиши лозим бўлган қатъий белгиланган солиқ йиллик суммасининг тўланмаган қисми келгуси йилга ўтадиган бўлса, у ҳолда ушбу тўланмаган сумма энг кам иш ҳақининг келгуси йилдаги 1 январь ҳолатидаги миқдоридан келиб чиқиб қайта ҳисобланиши лозим.

4. Ўн икки ой тугагунга қадар якка тартибдаги тадбиркор фаолиятини тўхтатганда ёки тугатганда қатъий белгиланган солиқнинг тўланмаган суммаси Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексида белгиланган тартибда ундирилади.

Чиқиш рақами _____

Санаси _____

**ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТМАСДАН
АМАЛГА ОШИРУВЧИ ЖИСМОНИЙ ШАХС ТЎҒРИСИДАГИ
МАЪЛУМОТЛАР**

Жисмоний шахснинг Ф.И.О.			
Паспорт	серияси:		рақами:
Доимий яшаш жойи:			
Давлат рўйхатидан ўтмасдан амалга оширилган фаолият тури			
Фаолият амалга оширилган жой	вилоят		
	туман (шаҳар)		
	бозор ёки савдо комплекси номи (лозим ҳолларда тўлдирилади)		
	манзили		
Текширишни амалга оширган давлат солиқ хизмати органи ходимлари Ф.И.О.			
Текшириш амалга оширилган сана			
Текшириш далолатномасининг ДСИ 2-шакл китобида рўйхатга олинган санаси		рақами:	

Илова: жисмоний шахснинг паспорти, Қатъий белгиланган солиқнинг йиллик суммасини тўлаш тўғрисидаги талабномани олганлиги тўғрисидаги маълумот ва баённома нусхалари _____ варақда.

Давлат солиқ хизмати органи раҳбари _____

(имзо)

(Ф.И.О)

М.Ў.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ ВА ИДОРЛАРНИНГ НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРИНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2013 ЙИЛ 18 МАЙДАН 31 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

I. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛДИ:

1. «Почта тўловининг давлат белгилари давлат коллекцияси тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси, Маданият ва спорт ишлари вазирлигининг 2013 йил 23 апрелдаги 20-мх, 11-ҚҚ-сонли қарори.*

2013 йил 20 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2077-1.

2. «Жамоат фойдаланиш жойларида Интернет тармоғидан ахборот олиш имконини бериш тартиби тўғрисида низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасининг 2013 йил 16 майдаги 23-мх-сонли қарори.*

2013 йил 22 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1393-2.

3. «Ахборотни ҳужжатлаштириш, давлат ахборот ресурсларини ҳисобга олиш ва рўйхатдан ўтказиш тартиби тўғрисида низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасининг 2013 йил 16 майдаги 24-мх-сонли қарори.*

2013 йил 22 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1558-2.

4. «Маълумотларни узатиш тармоқлари, шу жумладан Интернет хизматларини кўрсатиш қоидаларига ўзгартиришлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасининг 2013 йил 16 майдаги 25-мх-сонли қарори.*

2013 йил 22 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1417-1.

5. «Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2013 йил 26 апрелдаги 9/4-сонли қарори.*

2013 йил 22 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1834-2.

6. «Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (7-сонли БХМС) «Номоддий активлар»га ўзгартиришлар киритиш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2013 йил 17 майдаги 51-сонли буйруғи.*

2013 йил 22 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1485-2.

7. «Маиший хизмат кўрсатиш ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2013 йил 14 майдаги 32-Б-сонли буйруғи.*

2013 йил 24 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2458.

8. «Металл ва нометалл ноорганик қопламалар ишлаб чиқаришда меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2013 йил 14 майдаги 31-Б-сонли буйруғи.*

2013 йил 27 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2459.

9. «Мактабгача тарбия ва бошланғич таълим муассасаси

тўғрисидаги намунавий низомни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлигининг 2013 йил 20 майдаги 175-сонли буйруғи.*

2013 йил 27 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 306-1.

10. «Ўзбекистон Республикаси фуқаро авиациясининг авиация ходимларини тиббий кўриқдан ўтказиш тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси бошлиғининг 2013 йил 29 апрелдаги 20н-сонли буйруғи.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1186-8.

11. «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам тўловларини амалга ошириш учун бюджет ва бюджетдан ташқари маблағларни ажратиш ҳамда уларнинг мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруқни ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирлигининг 2013 йил 15 майдаги 48-сонли буйруғи.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1161-1.

12. «Вояга етмаган болалари бўлган оилаларга нафақа тўлашни молиялаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор ҳамда унга киритилган ўзгартиришларни ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг 2013 йил 15 майдаги 49, 35-К-сонли қарори.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1160-2.

13. «Ишламаётган оналарга болани икки ёшга тўлгунгача парвариш қилиш бўйича ҳар ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор ҳамда унга киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчани ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги, Республика «Маҳалла» жамғармаси, Халқ банкнинг 2013 йил 15 майдаги 37-К, 47, 107, 08-10/106-сонли қарори.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1112-3.

14. «Ишлаётган оналарга болани икки ёшга тўлгунгача парвариш қилиш бўйича ҳар ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлигининг 2013 йил 15 майдаги 38-К, 46-сонли қарори.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1113-2.

15. «Вояга етмаган болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби бўйича услубий кўрсатмаларни ҳамда уларга киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчани ўз кучини

йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлигининг 2013 йил 15 майдаги 39-К, 45-сонли қарори.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 740-2.

16. «Кўшилган қиймат солиғидан озод этиладиган молиявий хизматларга тааллуқли операциялар рўйхатини тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банк Бошқаруви, Давлат солиқ қўмитасининг 2013 йил 29 апрелдаги 38, 8/1, 2013-15-сонли қарори.*

2013 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2460.

17. «Ошхоналар, ресторанлар ҳамда бошқа корхоналар ва ишлаб чиқаришларда озиқ-овқат тайёрлаш ва аҳолига хизмат кўрсатишда банд бўлган ходимлар учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида» *Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг 2013 йил 14 майдаги 33-Б-сонли буйруғи.*

2013 йил 30 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2461.

18. «Суғурталовчининг, суғурта брокерининг ҳамда улар алоҳида бўлинмаларининг раҳбарига ва бош бухгалтерига қўйиладиган малака талаблари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси молия вазирлигининг 2013 йил 30 апрелдаги 42-сонли буйруғи.*

2013 йил 30 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2462.

19. «Ўзбекистон Республикаси божхона чегарасидан электр узатиш тармоқлари орқали ўтказилаётган электр энергияни божхона назорати ва божхона расмийлаштирувидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси, «Ўзбекэнерго» ДАКнинг 2013 йил 10 майдаги 01-02/12-1, ИБ-01-21/948-сонли қарори.*

2013 йил 30 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1433-1.

20. «Эркин муомалага чиқариш» божхона режимига мувофиқ шартли чиқариб юборилаётган товарларни божхона расмийлаштирувидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 17 майдаги 01-02/12-6-сонли қарори.*

2013 йил 30 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1404-4.

21. «Давлат рўйхатидан ўтмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи жисмоний шахслардан қатъий белгиланган солиқни ундириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2013 йил 26 апрелдаги 41, 2013-24-сонли қарори.*

2013 йил 31 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2463.

II. ДАВЛАТ РЕЕСТРИДАН ЧИҚАРИЛДИ:

1. «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам тўловларини амалга ошириш учун бюджет ва бюджетдан ташқари маблағларни ажратиш ҳамда уларнинг мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тўғрисида низом» (рўйхат рақами 1161, 2002 йил 11 июль). *Ўзбекистон Республикаси молия вазирлигининг буйруғи билан тасдиқланган.*

Адлия вазирлигининг 2013 йил 29 майдаги 152-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

2. «Вояга етмаган болалари бўлган оилаларга нафақа тўлашни молиялаш тартиби тўғрисидаги низом», 1-сон ўзгартиришлар (рўйхат рақами 1160, 2002 йил 11 июль), (рўйхат рақами 1160-1, 2010 йил 27 май). *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг қарори билан тасдиқланган.*

Адлия вазирлигининг 2013 йил 29 майдаги 153-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

3. «Ишламаётган оналарга болани икки ёшга тўлгунгача парвариш қилиш бўйича ҳар ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низом», 1-2-сон ўзгартиришлар ва қўшимча

(рўйхат рақами 1112, 2002 йил 14 март), (рўйхат рақами 1112-1, 2010 йил 6 декабрь), (рўйхат рақами 1112-2, 2012 йил 21 сентябрь). *Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги, Республика «Маҳалла» жамғармаси, Халқ банкнинг қарори билан тасдиқланган.*

Адлия вазирлигининг 2013 йил 29 майдаги 154-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

4. «Вояга етмаган болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби бўйича услубий кўрсатмалар», 1-сон ўзгартиришлар ва қўшимча (рўйхат рақами 740, 1999 йил 4 июнь), (рўйхат рақами 740-1, 2011 йил 24 август). *Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги, Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

Адлия вазирлигининг 2013 йил 29 майдаги 156-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

5. «Суғурталовчининг (суғурта брокерининг) раҳбарига ва бош бухгалтерига қўйиладиган малака талаблари тўғрисидаги низом» (рўйхат рақами 1827, 2008 йил 18 июнь). *Ўзбекистон Республикаси молия вазирлигининг буйруғи билан тасдиқланган.*

Адлия вазирлигининг 2013 йил 30 майдаги 159-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

Мазкур ҳужжатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

III. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛИШИ ЛОЗИМ ЭМАС:

«Ўзбекистон Республикасида радиоактив чиқиндилар билан муомалада бўлиш ва узоқ муддатга сақлаш бўйича низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруқ. *Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ер қаърини геологик ўрганиш, sanoatда, кончиликда ва коммунал-маиший секторда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат инспекцияси бошлиғи томонидан тасдиқланган.*

Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ушбу ҳужжат техник ҳужжат деб топилди.

Мазкур ҳужжат белгиланган тартибда кўрсатилган идора томонидан тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин.

Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлмаган ҳужжатларда қонун ҳужжатларига зид қоидалар бўлмастлиги лозим.

Бизнинг МЧЖ улгуржи савдо билан шуғулланади. Ҳар куни ўнлаб шартномалар тузамиз. Хўжатларни расмийлаштириш қулай бўлиши ва тезлатилиши учун «Шартномалар учун» махсус муҳрини тайёрладик ва уни «олди-сотди» ҳамда «етказиб бериш» шартномаларига қўймоқдамиз. Бироқ яқинда 2013 йилдан бошлаб бундай қилиш мумкин эмаслигини билиб қолдим, чунки қонунчилик талаблари ўзгарди.

«Шартномалар учун» муҳрини «олди-сотди» ва «етказиб бериш» шартномаларини тасдиқлаш учун қўйса бўладими?

Г.Давирова,

«Давр трейдинг» МЧЖ бош бухгалтери.

«ШАРТНОМАЛАР УЧУН» МУҲРИДАН ФОЙДАЛАНИШ МУМКИНИМИ?

– Муҳрлардан фойдаланиш масаласи Муҳрлар ва штампларни тайёрлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисида низом (ички ишлар вазирининг АВ томонидан 27.10.2001 йилда 1077-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган, бундан кейин – 1077-сон Низом) билан тартибга солинади.

2013 йил 28 январда ўзгартиришлар кучга кирди, уларга мувофиқ 1077-сон Низом **тадбиркорлик субъектлари бўлмаган юридик ва жисмоний шахслар муҳрлари ва штампларини тайёрлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартибини белгилайди. Бироқ қонун ҳужжатларида тадбиркорлик субъектлари томонидан муҳрлар ва штампларни тайёрлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартибини белгилайдиган махсус қоидалар йўқлиги боис, 1077-сон Низом талабларига амал қилиш мақсадга мувофиқ кўринади.**

Қўш 077-сон Низомнинг 1-бандига мувофиқ шартномалар фақат асосий муҳрлар билан тасдиқланади.

Асосий муҳр юридик шахс номидан чиқадиган ҳужжатларни тасдиқлаш учун ишлатиладиган муҳрдир.

Юқорида баён этилганларни ҳисобга олганда, «Шартномалар учун» муҳридан юридик шахс номидан бошқа шахслар билан тузиладиган «олди-сотди» ва «етказиб бериш» шартномаларини тасдиқлаш учун фойдаланиб бўлмайди.

Павел СИЛЬНОВ, адвокат.

ҚАЙТАРИБ ОЛИШГА УРИНИНГ

Корхонамиз ўзининг мол-мулкни бошқа юридик шахсга сақлаш шартномаси бўйича 6 ой муддатга топширди. Кейин маълум бўлишича, сақловчи корхонага нисбатан хўжалик судининг ундан қарзни ундириш тўғрисида ҳал қилув қарори чиқарилган экан. Суднинг ҳал қилув қарори кучга кирганидан кейин суд ижросиса қарздорнинг мол-мулкни хатлаб қўйди. Уни хатлаш вақтида суд ижросиса сақлашга қолдирилган бизнинг мол-мулкимизни ҳам хатлади ва олиб қўйди. Уни қайтариб олса бўладими?

К.Решетов,
корхона раҳбари.
Тошкент ш.

– Аввало мол-мулкни сақлаш шартномаси бўйича бериш лозим даражада расмийлаштирилганми-йўқми, бундан аниқлаш керак. Фуқаролик кодекси 877-моддасининг биринчи қисмига кўра агар ашёнинг сақлашга қабул қилинганлиги омонат сақловчи томонидан юк топширувчи сақлаш тилхати, паттаси, гувоҳномасини, омонат сақловчи имзолаган бошқа ҳужжатни бериш йўли билан тасдиқланган бўлса, шартноманинг ёзма шаклига риоя қилинган ҳисобланади. Бунинг маъноси шуки, **тарафлар – юридик шахслар мол-мулкнинг сақлашга топширилиши далилини тасдиқлайдиган топшириш далолатномасини имзолашлари керак эди.** Агар сизнинг мол-мулкнингиз бундай далолатномасиз берилган бўлса, бу ҳол шартноманинг ҳақиқий эмаслигига олиб келмайди, бироқ низо чиққан тақдирда тарафларнинг битимнинг тузилганлигини, мазмунини ёки

бажарилганлигини гувоҳларнинг кўрсатувлари билан тасдиқлаш ҳуқуқидан маҳрум қилади, бундан сақлашга қабул қилинган ашёнинг айнан бир хиллиги тўғрисидаги низо мустасно¹.

Мол-мулкнингиз рўйхатга киритилганлигига қатъиян ишонч ҳосил қилиш учун унинг нусхасини суд ижросисидан, омонат сақловчидан ёки туман суд ижросчилари бўлимига мурожаат қилиб олишингизни тавсия қиламиз. Шундан кейин Ижро ишини юритиш ва суд ижросчилари фаолиятини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомнинг (АВ томонидан 2.12.2001 йилда 1091-сон билан рўйхатдан ўтказилган) 98-бандига мувофиқ **Тошкент шаҳар хўжалик судига мол-мулкнингизни рўйхатдан чиқариш даъвоси билан мурожаат қилиш мақсадга**

¹Фуқаролик кодексининг 109 ва 877-моддалари.

²Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти тўғрисидаги низомнинг (Президентнинг 31.08.2006 йилдаги ПҚ-458-сон қарорига 1-илова) 15-банди.

³Хўжалик процессуал кодексининг 113 ва 114-моддалари.

МАСЛАХАТЧИЛАРНИ КИМ ТАЙИНЛАЙДИ?..

Яқин ва олис хорижда катта шов-шувели ишларни судлар суд маслаҳатчилари иштирокида кўради деб эшитганман. Бизда ҳам суд маслаҳатчилари борми? Агар бор бўлса, уларни ким тайинлайди? Уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари қандай?

Андрей С.,

Тошкент юридик коллежи ўқувчиси.

– Ўзбекистонда суд маслаҳатчилари йўқ. Бизда халқ маслаҳатчилари бор. Улар кимлардан танланиши ва нима билан шуғулланишларини тушунтираемиз.

Жиноят процессуал кодекси (ЖПК)га кўра жиноятлар уларнинг хусусияти ва ижтимоий хавфлилик даражасига боғлиқ ҳолда қуйидагиларга бўлинади:

- ижтимоий хавфи катта бўлмаган;
- унча оғир бўлмаган;
- оғир;
- ўта оғир.

Ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган жиноятлар тўғрисидаги ишлар судья томонидан **якка тартибда**, оғир ва ўта оғирлари **ҳайъатда** кўрилади. **Иш биринчи инстанция суди томонидан ҳайъатда кўрилганда суд таркибига судья ва икки нафар халқ маслаҳатчиси киради.** Ўзбекистон Республикаси Олий суди ишларни уч нафар судьядан иборат таркибда кўриб чиқади.

Одил судловни амалга оширишда халқ маслаҳатчилари судьянинг барча ҳуқуқларидан фойдаланадилар. Улар суд мажлисида ишни кўриш жараёнида келиб чиқадиган ҳамма масалаларни ҳал қилишда ва ҳукм

чиқаришда раислик қилувчи билан тенг ҳуқуққа эгадирлар. Чунончи, масалан, улар суд терговининг исталган пайтида сўроқ қилинаётган шахсга саволлар беришга ҳақлилар.

25 ёшдан кичик бўлмаган, фуқароларнинг яшаш ёки иш жойидаги йиғилишларида очиқ овоз бериш йўли билан 2,5 йил муддатга сайланган Ўзбекистон Республикаси фуқароси халқ маслаҳатчиси бўлиши мумкин. Ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган, ҳарбий қисмлар ҳарбий хизматчиларининг йиғилишларида очиқ овоз бериш йўли билан 1,5 йил муддатга сайланган Ўзбекистон Республикаси фуқароси ҳарбий суд халқ маслаҳатчиси бўлиши мумкин. Халқ маслаҳатчилари томонидан одил судловни амалга ошириш бўйича мажбуриятлар бажарилиши вақтида уларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақи сақланади¹.

Ҳар бир суд учун халқ маслаҳатчилари сони Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳрининг жиноий ишлар бўйича судлари ва ҳарбий судлар судьяларининг малака ҳайъатлари томонидан белгиланади.

Жиноий ишлар бўйича судлар судьяларининг малака

ҳайъатлари халқ маслаҳатчиларини танлаш ва улар сайловини ҳамда уларни ўқитиш бўйича ишни ташкил қиладилар: халқ маслаҳатчилари сайлови устидан назоратни амалга оширадилар; уларни ўтказиш масалалари бўйича ариза ва шикоятларни кўриб чиқадилар; сайлов яқунларини чиқарадилар; сайланган халқ маслаҳатчилари рўйхатларини тузадилар ва тасдиқлайдилар; уларга тегишли гувоҳномалар берадилар.

Халқ маслаҳатчиларининг рўйхатлари улар судьяларнинг малака ҳайъати томонидан тасдиқланганидан кейин тегишли ҳудудий судга юборилади.

СУД МАСЛАХАТЧИЛАРИ

Суд маслаҳатчилари, халқ маслаҳатчиларидан фарқ қилиб, одатда аниқ жиноий ишларни кўриб чиқиш пайтида юзага келадиган барча масалаларни ҳал қилишда иштирок этиш ҳуқуқига эга эмаслар. Ўз ваколатларини улар сайланиш натижасида эмас, балки тасодифий танлаб олиш усули билан амалга ошириладиган танлаш яқунлари бўйича оладилар.

Суд маслаҳатчилари судининг маъноси шундан иборатки, профессионал судья суд жараёнини ташкил этишни таъминлайди ва юритади, суд маслаҳатчилари эса (7 кишидан 15 кишигача, турли мамлакатларда – турлича) суд мажлисида тақдим этилган ва ўрганилган далил-исботлар асосида суд олдида жавоб бераётган шахснинг айбдорлиги ёки айбсизлиги тўғрисида қарор қабул қиладилар. Ҳимоя ва айблов тарафларини тинглаб, улар

ҲУҚУҚИЙ САВОДХОНЛИК МАКТАБИ

одатда қуйидаги саволларга жавоб берадилар:

- 1) судланувчи айбланаётган жиноятнинг содир этилганлиги исботланганми;
- 2) уни судланувчи содир этганлиги исботланганми;
- 3) у ана шу жиноятда айбдорми?

Суд маслаҳатчилари ҳайъати судланувчини айбдор эмас деб топганда судья оқлов ҳукми чиқаради. Айбдор деб топилганда судья жиноий ҳаракатларга юридик баҳо беради ва жиноят қонунчилиги доирасида жазо тайинлайди.

Суд тергови бошланишига қадар суд маслаҳатчилари қасамёд қиладилар. Одатда сўндирилмаган судланишга эга бўлмаган ва жамиятда бенуқсон обрў-эътиборга эга бўлган шахслар улар сирасига сайланадилар.

МДХ МАМЛАКАТЛАРИ АМАЛИЁТИ

● Қозғистонда биринчи инстанция судларида жиноят

мувофиқдир. Жавобгар сифатида Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Тошкент шаҳри бўйича ҳудудий бошқармаси майдонга чиқади, чунки у юридик шахс ҳисобланади². Мазкур иш бўйича учинчи шахс бўлиб омонат сақловчи корхона ҳисобланади. Хўжалик процессуал кодексининг 112-моддаси талабларига риоя этган ҳолда тузиладиган даъво аризасига сақлаш шартномаси, топшириш далолатномаси, мол-мулкни хатлаш далолатномасининг нусхалари ва бошқа зарур ҳужжатларни илова қилиш мақсадга мувофиқдир. Даъво аризасининг нусхаларини Департаментнинг Тошкент шаҳри бўйича ҳудудий бошқармаси, сақловчи корхонага, шунингдек туман суд ижросчилари бўлимига юбориш керак³.

Даъво аризасини тақдим этишда энг кам иш ҳақининг 10 бараварига тенг миқдорда (795 590 сўм) давлат божи ва 7 200 сўм почта харажатларини тўлаш лозим.

Судларга тадбиркорлик фаолияти доирасида мурожаат этилганда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ставканинг 50%и миқдорида давлат божи тўлайдилар.

¹Фуқаролик кодексининг 109 ва 877-моддалари.

²Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти тўғрисидаги низомнинг (Президентнинг 31.08.2006 йилдаги ПҚ-458-сон қарорига 1-илова) 15-банди.

³Хўжалик процессуал кодексининг 113 ва 114-моддалари.

¹2.09.1993 йилдаги «Судлар тўғрисида»ги 924-ХII-сон Қонуннинг 62-моддаси, 14.12.2000 йилдаги 162-II-сон Қонун тахририда.

Ахтам ҲИКМАТОВ,
адвокат.

